

Problematisera ny teknik

Vi rationaliserar bort så kallade enkla jobb samtidigt som politikerna vill lösa arbetslösheten med just lågbetalda enkla jobb. Ny teknik måste problematiseras mera, skriver Claudette Skilving.

Det är inte alltid man förstår det som pågår. Allt av den tekniska och digitaliserade utvecklingen till exempel. Hur rationell är utvecklingen och vad gör man åt det motsägelsefulla som finns inbyggt i framstegen? Många tekniska lösningar är en gåva till mänskligheten, bland annat har de minskat tungt och slitsamt arbete, minskat olyckor och utslitna kroppar. Andra gånger har tekniken gjort arbetsuppgifter enahanda eller monotona eller ställt helt nya krav på kunskaper.

En del hyllar tekniska framsteg rakt av, andra förhåller sig mer kritiskt till utvecklingen. Några jag känner har ett förhållande till den tekniska utvecklingen som om det är frågan om naturlagar, omöjliga att stoppa. Är inte denna inställning lite väl defaitistisk?

Arbetslösheten ska lösas med enkla jobb samtidigt som man har rationaliserat bort många av de enkla jobben som fanns på arbetsplatserna. Det pågår en utveckling mot att vissa arbetsuppgifter ska utföras av robotar, bland annat inom äldreomsorgen, knappast något som de äldre efterfrågar. Samtidigt pågår projekt i att utveckla förarlösa fordon, just nu tittar man på ansvarsfrågan om en olycka sker. Myndigheterna har gett tillstånd till att de ska få provköra på våra vägar. Jag har ännu inte hört anledningen till varför den här utvecklingen är nödvändig.

Livsmedelsbutikerna vill rationalisera bort kassörskorna och att kunderna själva ska utföra den servicen, ett pågående arbete som ännu inte ersatt kassafunktionen helt och hållet.

Tanken är väl att vi ska ha personaltomma butiker där kunderna genom datorer ska orientera sig, plocka varor, sedan betala övervakade av kameror.

Det finns ambitioner att flygövervakningen/trafiktornen kan skötas från bara en flygplats i Sverige och läggas ned på alla andra genom en digitaliserad och avancerad teknisk lösning. Man kan sitta i Umeå och kontrollera alla flygavgångar över hela landet. Ett sårbart system med stora säkerhetsproblem, men experimenten fortsätter.

Nu är de enkla jobben att städa hos välbärgade familjer, precis som situationen var innan andra världskriget, då min farmor kom till Stockholms som piga. Leverera färdig mat, ordna barnkalas, byta däck på bilen, tvätta den samma, byta ut ett välfungerande kök. Insatser som får statliga stimulansbidrag , i form av avdrag. Större delen av arbetarklassens yrken har omvandlats till uppgifter som ska serva den välmående medelklassen. Enkla jobb med extremt låga löner.

Vi lever i ett sårbart samhälle, vilket också ses som en naturlig utveckling, men för nästan all teknisk utveckling finns beslut som vägval från början. Det har funnits valmöjligheter i allt, vi är inte maktlösa, även om globaliseringen gjort det svårare när det gäller vilket samhälle vi vill ha. Men den allmänna uppfattningen är att det som sker av teknisk och digital utveckling är bra och inget vi kan påverka.

Höjs flygskatten med några kronor blir det däremot ett ramaskri. Precis som bankerna protesterar högljutt när någon anser att de ska ta ett lite större samhällsansvar, samtidigt som de tiger om att utvecklingen av den digitala finansiella hanteringen orsakar bedrägerier i miljonklassen. Allt var absolut inte bättre förr, men all utveckling är inte av godo. Det som oroar är den godtrogna och naiva inställningen till den digitala utvecklingen. Jag skulle önska att vi

problematiserade mera.

Claudette Skilving